

VELENCEI-TÓ
TÉRSÉGFEJLESZTŐ EGYESÜLET

„Velencei-tó a Természetes Egészség”

A Velencei-tó Tértársaság

LEADER Helyi Akciócsoport

Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája

2011

Tartalomjegyzék

1. Vezetői összefoglaló	3
1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	3
1.2 Főbb célkitűzések	4
1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja	5
1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők	5
2. Helyzetelemzés	6
2.1. A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése	6
2.1.1 A térség általános jellemzői:	6
2.1.2. A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok:	11
2.1.3. Demográfiai helyzet:	13
2.1.4. Gazdasági környezet:	14
2.2. A LEADER Helyi Akciócsoport és a Helyi Partnerség Társadalmi környezet:	16
2.3. A LEADER megvalósítása során elért eredmények áttekintése	17
2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága	22
2.5 SWOT elemzés átalakítani a célkitűzések szempontjából	24
3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia	32
3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe	32
3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez	33
3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései	33
4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések	35
4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés	35
4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása	35
5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek	36
5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció	36
5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok	36
5.4 Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)	36
5.5 Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai	36
5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája	36
5.7 Fenntarthatósági alapelvek	36

1. Vezetői összefoglaló

1.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

A Velencei-tó LEADER Helyi Akciócsoport Vidékfejlesztési Stratégiájának alapjai a 2008-ban elkészített és 2009-ben módosított HVS alapjaira épülnek, az ebben megfogalmazott jövőképe ma is aktuális, az eltelt időszak pályázatainak eredményei, a felmerült új szükségletek, irányok, esetleges hiányok és a gazdasági változások alkotják a változtatás szempontjait. Emellett a nagyon alacsony forrás allokáció amely településszám és lakosság szám alapján lett központi módon megállapítva a Velencei-tó LEADER HACS részére meghatározza az elérendő reális célokat, de egyben megjelöli a fejlesztési irányokat, abban a reményben, hogy más források felhasználása is elősegítheti a térség fellendülését.

„VELENCEI-TÓ A TERMÉSZETES EGÉSZSÉG”

Jövőkép: : A VELENCEI-TÓ A TESTI – LELKI - KÖRNYEZETI HARMÓNIA MEGTEREMTÉSE, A FENNTARTHATÓ, REKREÁCIÓ ÉS EGÉSZSÉGTURIZMUS TURISZTIKAI MODELLJE

A Velencei-tó jövőképe a Helyi Vidékfejlesztési Stratégia alapján:

A Velencei-tó mint régió, mint nemzeti közkinccs, kiemelt üdülőterület a kivételes táji természeti értékek fenntarthatóságát megőrizve, elindul azon a dinamikus pályán amely 2013- ra biztosítja a fenntartható rekreáció és egészségturizmus turisztikai modelljének megvalósítását a kilenc település együttműködésével. Megfelelő gazdasági szerkezettel rendelkezik, amely kihat a helyben foglalkoztatásra, és a jövedelmekre. A minőségi élet feltételei adottak, az egészséges életvitel szemléletformálásának modell értékű bemutathatósága, a szabadidő eltöltésének „négy évszakos” megteremtése a térség felemelkedésének kitörési pontja. A gazdasági fejlesztési célkitűzések megvalósítása megalapozza a turisztikai fejlesztéseket, a szolgáltatói háttér biztosításával, így a községekben élők új irányokat találhatnak.

Az irányított turizmus a táj, a természet, és az épített örökség védelmét is szolgálja, a megújuló energiák használatának szemléletformálása, az ökológiai rendszerek (öko szisztémák) védelme, és a helyi értékek, hagyományok megmentése, megőrzése, továbbá - a térség gazdaságát fellendíteni és annak egyéni arculatát markánsan befolyásolni képes - helyi termékek és azok rendszerének felállítása feladatul szolgál a helyi civil szervezeteknek, önkormányzatoknak, vállalkozásoknak.

A stratégiai tervezés az akcióterület **legnagyobb problémájának** tekinti, hogy a Tó

idegenforgalma az elmúlt 20 évben egyharmadára csökkent a kilencvenes évek forgalmához képest a stratégia erre keresi a megoldásokat. A Velencei-tó – Vértes úgy nevezett regionálisan kiemelt térségként van nyilvántartva az Országos Területfejlesztési Koncepció szerint. A „1117/2005. (XII. 14.) Kormány Határozat a Velencei-tó-Vértes Kiemelt Üdülőkörzet Területfejlesztési Programjáról” értelmében kiemelt üdülőterület, de ennek előnyeit nem élvezi, hiszen a pályázati támogatások bírálatában ez nem pontozható, vagy a támogatási intenzitásokban ez nem érvényesül. Érdekes anomáliát vet fel, hogy a Velencei-tó ismert is meg nem is, az utóbbi években a „retro”-tó kifejezéssel jellemzik, ahol bizonyos szempontból megállt az idő.

A Velencei-tó kilenc települése a LEADER szerveződéskor magára maradt, így a lakosságszám és a településszám alapján megítélt forrásallokáció a térség feladataihoz képest igen alacsony, amelyet jó gazda módjára próbál hasznosítani a LEADER közösség, amit 76 nyertes pályázat igazol, amely azonban csak kisléptékű fejlesztések megvalósítását teszi lehetővé. Jelen állás szerint a térség önkormányzatai, turisztikai vállalkozásai forráshiányosak. A Velencei-tó az országos turisztikai térképről eltűnt, országos szakmai és érdekegyeztető fórumokon nincs képvisellete és ez által érdekérvényesítő pozíciója.

Lehetőség:

- a Velencei-tó mint kiemelt üdülőterület, térség újra megjelenik az országos kínálatban, és így a Kormány programokban is
- A Velencei-tó megjelenik mint önálló egység, *összefoglaló anyag az ország területi folyamatainak alakulásáról és a területfejlesztési politika, valamint a területrendezési tervek érvényesítésének hatásairól szóló országgyűlési jelentés tervezetéről* www.ngm.gov.hu
- a Magyar Turizmus ZRT és a Közép-dunántúli RMI stratégiájában, mint térség önálló marketing tervként, mint a Tisza –tó
- a Vidékfejlesztés 2020 társadalmi vitaanyagban külön fejezet
- forrás biztosítása
- Rövid és Hosszú távú Területfejlesztési stratégia a térségre
- A térségi vállalkozások, szervezetek, önkormányzatok az egyértelműsített stratégia mentén tervezik a rövid és középtávú cselekvési terveiket, keresve az együttműködés lehetőségeit társszervezetekkel, partnerekkel
- innovatív megoldások elterjesztése

1.2 Főbb célkitűzések

A HVS célkitűzéseinek elérését két fő irányban valósítjuk meg: így a jelenlegi HVS-ben szereplő, meghirdetett célok eredményeinek értékelése alapján, másrészt a felülvizsgálat során beérkező új projekt ötletek alapján, így megvalósul az új célok meghatározása, a régi

célrendszer kiegészítése amely szinergikusan illeszkedik HVS aktuális célrendszerébe. Ugyanekkor azt is megvizsgáltuk, hogy a már meghirdetett és a fentiekben bemutatott célok alkalmazkodnak e térségünk szükségleti igényeihez, és melyek azok a hiány területek, amelyekre nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

1. Célkitűzés: **Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikro-vállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért**

2. Célkitűzés: **Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával**

3. Célkitűzés: **Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával**

4. Célkitűzés: **Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével**

1.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának célja

A Stratégiában korábban meghatározott célkitűzések legtöbb része még ma is megegyezik a helyi vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok fejlesztési céljaival, de új irányokat kell megjelölnünk, amelyek elősegítik az innovatív megközelítéseket, fontos, hogy a különböző intézkedések újszerűek legyenek A partnerségi megközelítést, amely meghatározza a Velencei-tó LEADER térség fejlesztéséhez szükséges együttes stratégiát és helyi cselekvési tervet. Hálózatépítés és térségek közötti együttműködés célja lehet a szűk területünkről való kilépés, amely erősítheti a térségi szereplők érvényesülését. A Velencei-tó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája 2008-ban jó alapokat biztosított, rendszerezte és struktúrába foglalta a térség legfontosabb problémáit, lehetőségeit. A stratégia megfogalmazásában jó irányvonal volt, hogy az UMVP fejlesztések szinergiában legyenek egyéb pályázati forrásokkal, és, hogy kapcsolódjanak a nagyobb új beruházásokhoz. Az elmúlt időszak eredményei, a tanulságok, legjobb gyakorlatok ismereteinek és elemzéseinek alapján, a gazdasági társadalmi környezetben bekövetkezett változásokra reagálva készült az új HVS amely az új kihívásokra adandó új válaszokat összegzi.

1.4 A HVS felülvizsgálat során alkalmazott nyilvánossági intézkedések, résztvevők

A HVS felülvizsgálatát az ÚMVP IH iránymutatásnak megfelelően hajtottuk végre. Egyesületünk honlapján már a HVS felülvizsgálatot megelőzően elérhető volt a helyi szereplők igényeinek felmérésére szolgáló projektgyűjtő adatlap. A projektötletek gyűjtésére tartott

fórumokat az Egyesület által üzemeltetett honlapon (www.velenceitoleader.eu), a települések honlapjain, helyi újságokban hoztuk nyilvánosságra, valamint meglévő címlisták alapján a meghívókat e-mail útján is eljuttattuk (több mint 250 db ügyfél e-mail cím). Honlapunkon különálló menüpontban tájékoztattuk az érdeklődőket az aktualitásokról, valamint a TCS, döntéshozó testületi ülések, lakossági fórumok meghívóját a Kezdőlapon is elhelyeztük. A projektötlet gyűjtési lehetőséget saját és a települések honlapjain, a helyi sajtóban, a helyi TV-ben hirdettük meg, amelynek eredményeképpen 109 projektötlet érkezett. Projektötlet adatlapok megoszlása: civil szféra: 30%, közsféra 22%, vállalkozási szféra 48%. A felülvizsgálat során 5 alkalommal rendeztünk ötletbörzével egybekötött tájékoztató fórumot (2011-ben összesen 8 alkalommal). A HVS felülvizsgálatában több kommunikációs csatornán keresztül folyamatosan biztosítottuk a véleményezés lehetőségét (e-mailen, személyes konzultáció, telefon, fórumok).

Gárdony 9696 fő	Kápolnás-nyék 3544 fő	Nadap 528 fő	Pákozd 2980 fő	Pázmánd 2046 fő	Sukoró 1253 fő	Velence 5417 fő	Vereb 831 fő	Zichyújfalu 968 fő
---------------------------	---------------------------------	------------------------	--------------------------	---------------------------	--------------------------	---------------------------	------------------------	------------------------------

1.5 A HVS felülvizsgálat során elfogadott módosítások

A 2008-ban megfogalmazott 7 célkitűzést, prioritást összevonva 4 célkitűzés került véglegesítésre. A struktúra alapján a négy célkitűzés magában foglalja azokat az kihívásokat és elérendő eredményeket amelyet jelen szakaszban a Velencei-tó LEADER HACS közös együttműködésben reálisan meg tud valósítani. Megjelöli azokat az irányokat amelyek a Velencei-tó térség dinamikus fejlődéséhez szükségesek.

2. Helyzetelemzés

2.1. A LEADER Helyi Akciócsoport által lefedett terület ismertetése

2.1.1 A térség általános jellemzői:

A Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület LEADER Helyi Akciócsoportjának 9 települése (Gárdony, Kápolnásnyék, Nadap, Pákozd, Pázmánd, Sukoró, Vereb, Velence, Zichyújfalu) a Váli Völgy- Vértes- Sárvíz – Mezőföld ölelésében található, a Velencei-tó partján. A Velencei-tó meghatározó adottságai miatt a gárdonyi kistérség települései a LEADER szerveződésben, mint térség önállóan próbált meg részt venni, amely forrás hiányt indukált.

A Gárdonyi Kistérség lakosainak száma: 27 263 fő, a népsűrűség 101 fő/ km², a lefedett terület 248 km², melyből a Velencei-tó területe 26 km², a felület harmada nádassal borított.

Települések száma két város, és hét község. A népesség több mint fele a kistérség két városában (Gárdonyban és Velencén) él. A lakosság 8 %-a ezer főnél kisebb lélekszámú településen lakik. A kistérség népessége 2000 óta 20%-kal nőtt, ami a belföldi bevándorlás következménye.

A Velencei-tó LEADER Helyi Akciócsoport a Közép-dunántúli régióban, Fejér megyében található. A Közép-dunántúli régió kedvező közlekedési kapcsolatokkal, kiemelkedő természeti adottságokkal rendelkezik. Nagyvárosai fontos szerepet töltenek be a hazai társadalmi-gazdasági térben. A régió fontos térszerkezeti sajátossága Budapest közelsége, valamint a Dunántúl északi részének városhálózati, vonzáskörzeti jellegzetessége.

A Velencei-tó körül található kilenc település a Gárdonyi kistérségben helyezkedik el, mely a megyeszékhelytől, Székesfehérvártól 15, a fővárostól 45 km-re található.

A két nagyváros közelsége minden szempontból meghatározó a kistérségre nézve, a fent említett közlekedési kapcsolatokból az M7 autópálya, a 7-es főút, és a Budapest - Székesfehérvár - Nagykanizsa vasútvonal áthalad a térségen, ezek a folyosók az ország egyik legjelentősebb térszerkezeti fővonalával esnek egybe (Budapest – Székesfehérvár - Balaton).

A Velencei-tó területe 26 km², a kedvező természeti és földrajzi adottságainak köszönhetően Magyarország egyik legvonzóbb üdülő- és pihenőhelye. A napsütéses órák száma 2050 óra évente, az átlagosan mindössze 1,5 méteres mélység miatt Európa egyik legmelegebb vizű tava, a víz hőmérséklete nyáron elérheti a 26-28 °C-ot is. A tó vize ásványi anyagokban gazdag. Magyarország egyik kiemelkedően jó természeti és turisztikai értékekkel rendelkező területe a Velencei-tó, félúton Budapest és a Balaton között. Vízyűjtő területe 602 négyzetkilométer. A tó felületének csaknem harmadát nádasok borítják, több ezer vízimadárnak nyújtva ideális fészkelő-és búvóhelyet.

A Gárdonyi kistérség a fejlett kistérségek közé tartozik. A lakónépesség több mint a fele a két városban él. Bevándorlások tekintetében a Gárdonyi kistérség a legkeresettebb a régióban (KSH: 2008-ban 2002 fő bevándorló; a lakosság 2000 óta több mint 20%-kal nőtt).

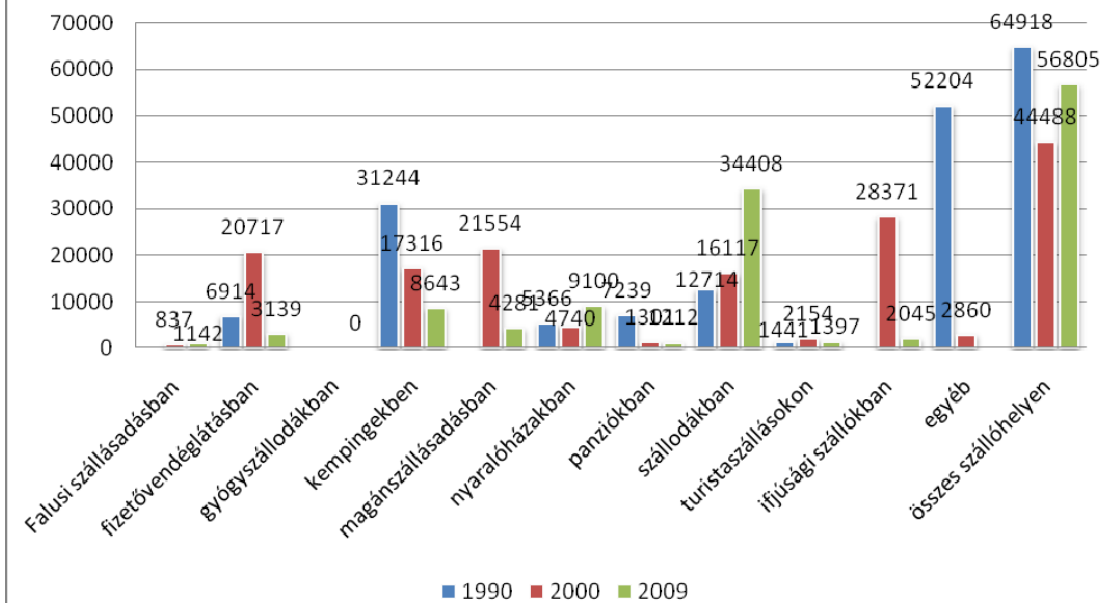
A Gárdonyi Kistérség lakónépességének alakulása a 2002-2010 közötti időszakban

Forrás: KSH Közép-Dunántúl megyei Statisztikai évkönyvei 2009

A jó megközelítés nem csak közúton, de vasúton is biztosított, hiszen Nyugat-Magyarország és a Balaton irányába haladó vasúti fővonalak egyaránt a kistérség területén haladnak át. A vasútvonal Tárnok Székesfehérvár közti Szakasz az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében Európai Unió társfinanszírozással az állomásokkal, megálló helyekkel és a vasúti pályával egyetemben megújul, így a menetidő sokkal rövidebb lesz. Közigazgatásilag Fejér megyének csaknem a közepén fekszik. Északi partján Pákozd, Sukoró, Nadap és Velence, déli partján Gárdony város -a közigazgatásilag hozzá tartozó Dinnyés, Agárd, háttértelepülésként Zichyújfalu településekkel valamint a Velencéhez tartozó Velence-fürdő és Velence-újtelep terület. A tó keleti szegletében fekszik Kápolnásnyék Északon a régió háttértelepüléseiként kapcsolódnak Pázmánd, Vereb.

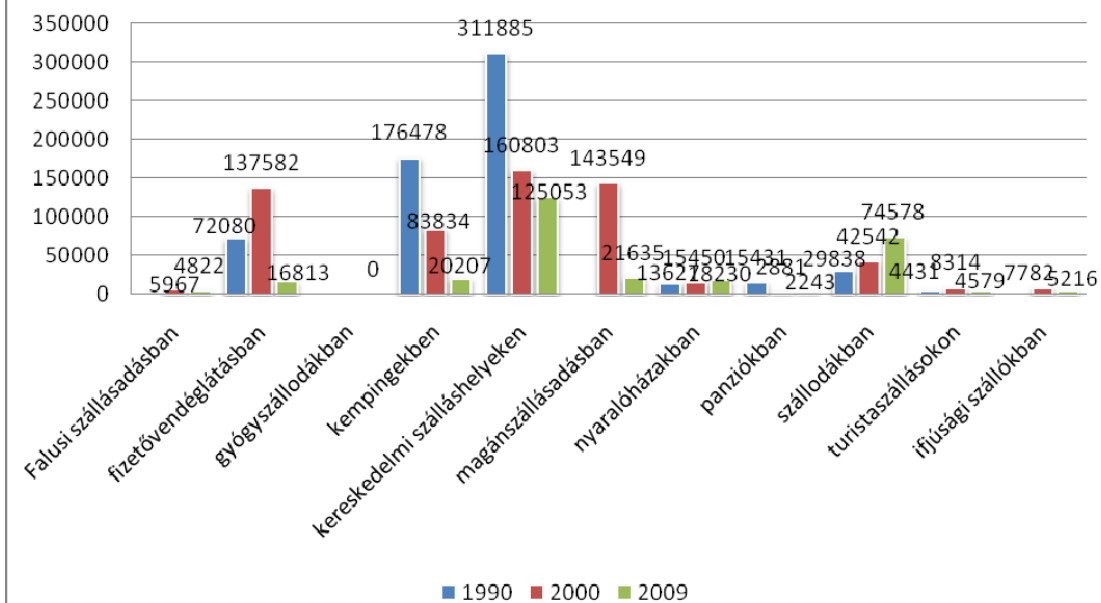
A térség gazdasági mutatói alapján az országos átlagnál jobb arányokat mutat. Azonban figyelembe véve az adottságokat, természeti táj, a tó, az épített környezet, az egyedi madárvilág, és a környezetben rejlő lehetőségeket egyértelmű, hogy a fejlődés a kistérségen is túlmutat, mind foglalkoztatottságot, mind a jövedelemtermelő képességet tekintve. Az elmúlt években jelentősen visszaesett az idegenforgalomból származó bevétel, jelentősen csökkent a vendégéjszakák száma, ami a legfontosabb megélhetési forrás a kistérségben. A minőségi turizmus kialakítása és megteremtése, helyi szolgáltatások kiszélesítése több munkahelyet teremthet.

Szállóvendégek száma a Gárdonyi kistérségben

Forrás: TEIR

Vendégéjszakák száma a Gárdonyi kistérségben

Forrás TEIR

A fejlődés lehetséges iránya a Velencei-tó LEADER HACS területe, mint modell értékű rekreációs, egészségügyi központ, amely lehetőséget teremt az itt élők életszínvonalának minőségi fejlesztésére, és elérhetővé teszi a szolgáltatásokat az ország bármely területén élők számára. A térség kitűnő földrajzi elhelyezkedése, a Velencei – tó adottságai alapján a terület évszázados idegenforgalmi múltra tekint vissza. A Velencei – tó önmagában talán örökre kiszabta azt az utat, mely a fejlesztési irányt meghatározza, az önkormányzatoknak jelentős bevételt termel, az itt élő embereknek munkát biztosít.

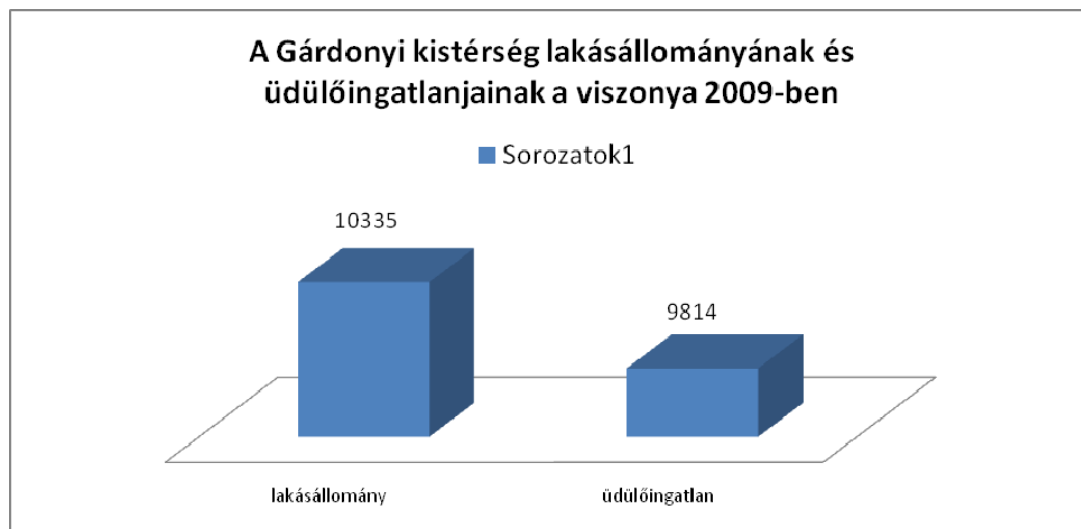
A minőségi innovatív turizmus kialakítása, rekreációs, egészségügyi központ megteremtése kínálja a lehetőséget a turizmus fejlesztéséhez.

A munkavégzés helyének szempontjából két markáns csoport különböztethető meg. Egyrészt a térségben meghatározó az ingázás a budapesti, székesfehérvári munkahelyekre. A megélhetésüket helyben biztosítani kívánó dolgozók elsősorban az idegenforgalmi szektorban, valamint az ehhez kapcsolódó szolgáltató/kereskedelmi területen dolgoznak.

A közlekedési infrastruktúra folyamatos fejlődése, a korábban virágzó mezőgazdasági „nagyüzemek” hanyatlása, megszűnése, mind inkább erősíti ezt az utat: a térség legfőbb fejlesztési iránya az idegenforgalom.

A Velencei-tó kiemelt idegenforgalmi fogadóterület, mely 400 ezer látogatót vonz évente. A tartózkodási formák közül elsősorban a nyári, több napos családi üdülés a meghatározó, valamint az egy napos kirándulások, hétfégi látogatások.

Velencei-tavi üdülőkörzetben kb. 45 ezer fő kapacitása van a magántulajdonban lévő nyaralóknak. Míg a kistérség lakásállománya 10.335 db, addig a magán üdülőingatlanok száma 9.814 db.

Forrás: KSH Közép-Dunántúl megyei Statisztikai évkönyvei 2009

A szálláshelyek forgalmát tekintve a két város, Velence és Gárdony régiós szinten is figyelemre méltó eredményeket mutat. A látogatók országonkénti megoszlása szerint a belföldi turisták túlnyomó többségben vannak a külföldiekkel szemben – természetesen –, az

arányszámok romlása azonban nagy veszteségeket jelent a térségnek. A Velencei-tó ugyanis évről évre kevesebb turistát mutat, a külföldi látogatószám hanyatlása azonban roppant drasztikus.

Probléma:

- a kiemelt üdülőterületi státusz csak papír alapú
- egységes terület- és településfejlesztési koncepció aktualizálása
- szálláshelyek skálája nem kielégítő

Lehetőség:

- előremutató területfejlesztési koncepció a térségre
- beruházási aktivitás növelése
- turisztikai fejlesztések

2.1.2. A térség környezeti állapota, földrajzi jellemzői, földhasználati módok:

A Velencei-tó Helyi Közösség területe kivételes természeti adottságok, gazdag természeti örökség, kiemelkedő táj-természeti értékek, és ökológia rendszerek jellemzők. A térségben a természeti és épített táji értékek jelentős turisztikai vonzerőt képviselnek, védelmük az élő és megújuló természeti erőforrások érdekében is fontosak. A megőrzött természeti környezet az itt élők és az ide látogatók részére is megteremt a „testi-lelki harmónia”(Cooper), a rekreáció és egészség turizmus alapjait.

A Velencei-tó kiemelt üdülőkörzetben a "fenntartható fejlődés" elve szerint el kell érni, hogy a Velencei-tó térsége, mint biológiai sokféleséget reprezentáló egyedi természeti- táji környezet, másrészt, mint turizmust befogadó és magas szinten kiszolgáló kiemelt régió, mindkét követelménynek maradéktalanul megfeleljen.

A 2007-es Nemzeti Fenntartható fejlődés Stratégia értelmében

*„Helyi erőforrások hasznosításának elve. Törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére. Őrizzük meg a helyi sajátosságokat, azok sokszínűségét. Fontos feladat az épített környezet megóvása és a kulturális örökség megőrzése, fenntartható módon történő hasznosítása is.”*¹

1

Nehézséget okoz, hogy a természeti környezet egyes területeinek más-más kezelője van, ami egyetértés hiányában a fejlesztéseket gátolja. A környezeti tudatosság elégtelensége miatt a terület nem mindenben felel meg az EU-s előírásoknak.

---

¹ Nemzeti Fenntartható Fejlődés Stratégia (2007) Készítette: a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) – Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium tervezői munkacsoportja; a munkacsoport vezetője: Dr. Molnár Ferenc

Jellemzőek az egyedülálló különleges táji értékek: - Velencei-Tó, Natura 2000 terület, az országos védelem alatt álló Velencei-tavi Madárrezervátum Természetvédelmi Terület és a Dinnyési-Fertő Természetvédelmi Terület - Pákozdi Ingókövek - Meleghegyi gránitsziklák, - Sukorói "gyapjaszák",- Pázmándi kvarcitsziklák, a térség több mint 30 műemlékvédelem alatt álló épülettel rendelkezik, pl. a pákozdi 1848-as emlékmű, pázmándi Római katolikus plébánia templom, Nepomuki Szent János szobra Velencén, több lakóház, régi pince.

A felszíni vizekbe történő szennyvízkibocsátás területi határértékeinek szabályozása szerint a kijelölt érzékeny területek közé tartozik a Balaton és a Velencei-tó vízgyűjtő területe. Az ivóvízbázisok védelme, a magas talajvíz a felszíni vízfolyások, és tavak védelme a régióban egyik legfontosabb feladatnak tekinti a településeken keletkező szennyvíz kezelésének megoldását. A tó vízminőségének védelme, az emberi környezet javítása, és a térség fejlesztése érdekében valósult meg a Velencei-tavi Regionális Szennyvízelvezető-, tisztító Rendszer bővítése és fejlesztése. Ennek eredményeként elkészült a teljes körű szennyvízcsatornázás, szennyvízelvezetés és a korszerű, az Uniós követelményeknek megfelelő szennyvíztisztítás. A Gárdonyi kistérség települései közül hat településen, Gárdonyban, Kápolnásnyéken, Nadapon, Pázmádon, Sukorón, Velencén 2007-ben befejezték a szennyvízelvezetési- és tisztítási rendszer kiépítését Uniós támogatással, míg Pákozdon, Vereben most folynak a kivitelezési munkálatok, Zichyújfaluban pedig ez a jövő feladata. A főbb közlekedési útvonalak állapota megfelelő azokon a településeken, ahol a csatornázás befejezése után helyreállították az utakat. Az utóbbi időben népszerűvé vált kerékpáros turisták vonzása érdekében a Velencei-tó körül nagyarányú kerékpárút építésébe fogott a kistérség, melynek egy része már meg is valósult uniós támogatással. Az északi oldalon pedig most kezdték el a munkálatokat. A velencei Kistérségi Szakellátó Központ megépítésével a térség lakói számára nyolc kilométeren belül elérhető lesz a járóbeteg szakellátás. A kistérség egészségügyi ellátását 15 háziorvos, gyermekorvos és fogorvos biztosítja. A kistérségben 8 általános iskolai és 3 középiskolai feladat ellátási hely található.

A szelektív hulladékgyűjtés, hulladékgazdálkodás és egyéb környezetvédelmet érintő intézkedések tekintetében is különböző fejlesztések indultak el.

A belterületi utak egy része szinte minden településen megújításra vár.

Natura 2000, Warema projekt,

Probléma:

- egyes területeinek más-más kezelője, és más a használója

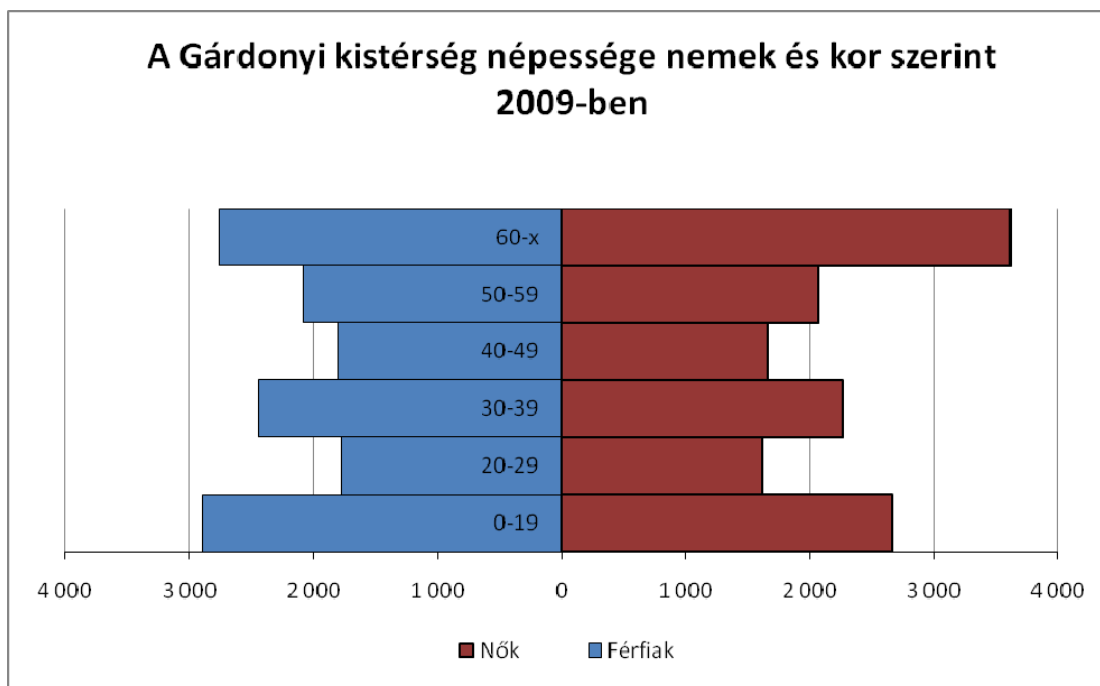
Lehetőség:

- környezettudatosság elterjesztése

2.1.3. Demográfiai helyzet:

A térséghez 9 település tartozik, amelynek lélekszáma 27 263 fő. A térség egyben statisztikai kistérség is, 2007-től Verebvel kiegészülve. Ebből a kistérség két városában (Gárdony és Velence) él népesség több mint a fele. A lakosság 6 %-a ezer főnél kisebb lélekszámú településen lakik. A népesség folyamatosan nő ami a természetes népességfogyást nagymértékben meghaladó pozitív belföldi vándorlási különbözet eredménye. A bevándorlást az üdülőterületek állandó lakóhelyként történő választása is befolyásolja, amely a korösszetételre is hatással van.

Gárdonyi Kistérség lakosainak száma: 27 263 fő, a népsűrűség 101 fő/ km², a lefedett terület 248 km², melyből a Velencei-tó területe 27 km², a felület harmada nádassal borított. A népesség korösszetétele az idősebb korosztályok felé tolódott el, 22% az országos átlag 21 %. Jelentős 4%-al alacsonyabb az országos átlagnál a 14 éven aluliak száma, ami remélhetően javulni fog az elmúlt évek bevándorlásai adatainak emelkedését tekintve. Az inaktívok száma jelentős elsősorban a nők körében, ez összefüggésbe hozható, hogy gyermekvállalás után helyben nehéz a nők elhelyezkedése, és a Székesfehérvár vagy Budapesti munkahelyekre történő bejárás szinte megoldhatatlan.

Forrás: TEIR

Korszerű óvodák és iskolák találhatóak a településeken, és középiskolái is vannak a térségnek. Egyedül a bölcsődei elhelyezés nem megoldott, ami a fiatal nők munkába

visszakerülési esélyeit csökkenti. Az itt élők iskolai végzettsége lényeges társadalmi mutató, mivel hatással van a lakosság életminőségére, gazdaságának fejlettségére, kulturális, szellemi és szabadidős tevékenységeire, és természetesen a térség fejlesztésének lehetőségeire is. Az országos átlagnál 3%-al magasabb a 8 általánossal rendelkezők száma 29%, a szakmai oklevéllel rendelkezők száma is 1 %-al meghaladja az országos átlagot 18%, az egyetemi, főiskolai oklevéllel rendelkezők száma azonban 1%-al kevesebb az országos átlagnál 9%. A nyolc általánossal nem rendelkezők aránya 2 % alacsonyabb az országos átlagnál 18%. A magas szakmunkás végzettségűek aránya a térség erősségét is jelentheti a tőkebevonás szempontjából. A demográfiai jellemzők, jelzik a térség humánerőforrás kapacitását, illetve milyen szinten kell a szak- és felnőttoktatási prioritásokat helyezni, hogy a térség gazdasági eltartó képessége erősödjön, és az itt élők egzisztenciája fejlődjön. Az itt élők együttműködési akarata és készsége a vidék-és gazdaságfejlesztés egyik motorja lehet. A térségben élők nyitottak az újra, képesek az önszerveződésre, alkalmasak a fejlesztésre, az új típusú együttműködésre, és komoly szerepet vállalhatnak a térség és a környezet fenntarthatóságában, és az esélyegyenlőséget is biztosító megújulásban. Összességében a demográfia adatok meghatározzák a feladatokat is így az idős korosztály életminőségének javítását, a vonzó élettér megteremtését, munkahelyteremtést a fiatalabb korosztály helyben tartására. A társadalmi kohézió elengedhetetlen a térség fejlődésében.

Probléma:

- idősödő lakosság

Lehetőség:

- pozitív belföldi vándorlási kedv

2.1.4. Gazdasági környezet:

Fejér megyében 45 588 regisztrált vállalkozás működik, ennek 6% a Gárdonyi kistérség 9 településén. A regisztrált aktív vállalkozások száma a kistérségben, 2006-ban 3121 volt, ebből 1089 a társas és 1939 az egyéni vállalkozás. Az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 126, mely a régió átlagánál magasabb. Az ingatlanügyletek, gazdasági szolgáltatás szektorban működik a legtöbb vállalkozás 24%, ezt követően a kereskedelem, javítás szektorban 21 %, jelentős még az építőipari vállalkozások száma 16 %.A vállalkozások 8%-a szálláshely szolgáltatás, és vendéglátás területén tevékenykedik, és mindössze 4 % a működő vállalkozásoknak tevékenykedik a mezőgazdaság, -erdő, -hal,- vadgazdálkodási szektorban.

A jövedelmi viszonyok a régió átlagával azonosak, az egy főre jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem 587 ezer Ft.

A kistérségben a mezőgazdasági, valamint ipari, építőipari vállalkozások aránya a régió átlagánál kisebb, az idegenforgalommal és vendéglátással foglalkozóké viszont a térség üdülőterületi jellege miatt több annál. A kistérségben, 2005-ben 30 külföldi érdekeltségű vállalkozás működött, közel 8 milliárd Ft saját tőkével, melynek 77%-a külföldi részesedés. A vállalkozások nagy része 1-9 főt foglalkoztat. A Velencei-tó környéki települések esetében kiemelkedő jelentőségű a térség adottságai miatt, és mint legnagyobb fejlesztési potenciált hordozó lehetőség is a kereskedelem, vendéglátás szektor. Jelenleg 364 vendéglátóhely működik a településeken, ebből 303 étterem, cukrászda. A kereskedelmi szálláshelyek férőhelye 8322, ebből a magán szálláshelyek száma 3042, ez összesen 118 476 és 42 792 vendégéjszakát a magán szálláshelyeken jelent a térségben, átlagosan 2,7 nap tartózkodási időtartammal. Ennek nagy része a két városban realizálódik.

A Fejér megyei vendégéjszakák 29 %-a Velencei-tó településein valósul meg. A kereskedelmi szálláshelyek forgalmának 20%-t teszi ki a külföldi vendégek aránya a térségben. A magán szálláshelyeken a tartózkodási időszak hosszabb átlagosan 6 éjszaka ez a nyári főszezonnak köszönhető. A térség idegenforgalmi adatainak visszaesését az elmúlt évtizedben több tényező is generálta.

Minőségi szálláshelyek hiánya, szezonhosszabbító programok, és infrastruktúra, szolgáltatások elégtelensége.

Az ipar, döntően nem játszik szerepet a térség életében, Dinnyés település részen jelölt ki az önkormányzat iparterületet, amelyre „soft” jellegű vállalkozásokat várnak, amelyek összeegyeztethetők a város turizmusával. Kápolnásnyék esetében szintén a közlekedési előnyökre épülő ipari park nyújthat lehetőséget. A Velencei-tó környéki településeknek vonzóbbá kell válnia a befektetők számára, és a vállalkozásfejlesztés szempontjából. A gazdasági népesség 40%-a foglalkoztatott, 3,1 %- a munkanélküli, 29,9 %- a inaktív kereső és 27%-a eltartott.

A nyilvántartott álláskeresők száma a Gárdonyi kistérségben jelentősen megugrott az elmúlt egy évben. A munkanélküliek megoszlása nemek szerint: 52, 6%-a nő, 47, 4 %- a férfi, életkor szerint 26-35 évesek részaránya 24, 6 %, míg az 50 év felettek 23, 5 %, iskolai végzettség szerinti megoszlásban 36, 7%-a ált. iskolai végzettséggel, 4, 7 %- a általános iskolát sem végezte el, míg a, 4 %- a diplomás. Az alacsony iskolai végzettségűek, 50 év felettek elhelyezkedése a legnehezebb. Nőtt a pályakezdők aránya a munkanélküliek között. A relatív mutatók jobbakké a megyei és országos értékeknél, azonban a két háttér településen Vereb és Zichyújfalu esetében eléri az országos értékeket. A foglalkoztatottak 4,1 %- a a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, 36,4 %- a az ipar, építőipar, 58,8 %- a a szolgáltatási jellegű ágazatokban dolgozott a népszámlálás idején. Az utóbbi években több kereskedelmi egység nyílt, Spar, Penny, Plus, és várhatóan betelepül a Tesco, és az Aldi, amely a távolabbi településekről más kistérségekből is alkalmaz megfelelő munkaerőt. A helybéli fő -, ill.

kiegészítő megélhetési források hiánya jelentős a településeken. Jelentős az inaktívák száma. Elsősorban a fiatal kismamák elhelyezkedési esélyei romlottak. A magasabb képzettségűek többnyire nem találnak állást a településeken, ezért az ingázást választják Székesfehérvár vagy Budapest irányába, a mobilitási hajlandóság magas. A regisztrált vállalkozások 2/3 egyéni vállalkozás. A kistérségben a mezőgazdasági és ipari vállalkozások aránya a régió átlagánál alacsonyabb. Helyben több munkahelyre lenne szükség. A térségben alacsony a képzési hajlandóság, amely figyelembe véve a fejlesztési irányokat (minőségi szállodák, szolgáltatások) hátránya lehet az itt élőknek.

Szükséges a szakmai képzés, nyelvi képzések, és vállalkozásfejlesztés. A Velencei-tó településein korszerű gyümölcsstermesztő körzetek alakultak ki, a feldolgozás, értékesítés tekintetében, és a háttér települések bevonásával a helyi termékek előállítása munkahelyet, és települési egyediséget is teremthet.

A statisztikai mutatók alapján a Gárdonyi kistérség a fejlett kistérségek közé tartozik. A helyi gazdasági tevékenységben a tó közeli településeken, azon belül is a keleti és déli parti községekben az idegenforgalom, az ehhez kapcsolódó kereskedelem és szolgáltatás, míg a tótól távolabbi, északi háttértelepüléseken a mezőgazdaság a meghatározó ágazat. A kistérségben a vállalkozói aktivitás magas, 130 vállalkozás jut 1000 lakosra. Gárdonyi kistérségben a nyilvántartott álláskereső aránya jóval alacsonyabb, mint a megyei, a régiós átlag. Ez egyrészt köszönhető Székesfehérvár és Budapest közelségének, másrészt az idegenforgalom fellendülésének.

2.2. A LEADER Helyi Akciócsoport és a Helyi Partnerség Társadalmi környezet:

A közösség tagjai között fennálló együttműködési készség sok lehetőséget tartogat, a térség egyik társadalmi fejlődési lehetősége. Fejér megye területén 2486 regisztrált non profit közösség van bejegyezve. A Velencei-tó Helyi Akciócsoport 9 településén ebből 112 bejegyzett civil szervezet található. A legtöbb non profit szervezet a térségben szabadidő (19%), sport, (16%), oktatás (16%) kultúra (9%) , polgárvédelem-közbiztonság (9%) területén tevékenykedik. A működő egyesületek, alapítványok túlnyomó többsége települési szinten szerveződik, ezek forrásszerző képessége alacsony.

A civil szféra jelentős a térségben, de sok közösség, baráti társaságként, hagyományőrző csoportként működik, nem bejegyzett formában, kultúra, környezetvédelem, honvédelem, történelmi értékőrzés területén. A térség néphagyományai, máig élnek s egymást kiegészítve, erősítve segítenek megőrizni a települések identitását, a jövő nemzedék számára is. A helyi értékeket védő település szintű megmozdulások az utóbbi években térben kiszélesedtek, ez elsősorban a már hagyománynak nevezhető a minden nyáron megrendezésre kerülő, Velencei-tavi Nyári Játékok sorozatnak köszönhető. A Velencei-tavi Nyári játékok Produkciós Kht. szervezésében amely nyári időszakban 8 településen , 8 hétvégén 4-4 napos program sorozattal várja a nyaralókat és a helyben élőket, szellemiségében túlmutat egy színvonalas

rendezvénysorozat lebonyolításán. A program rendeltetése, hogy olyan összefogást gerjessen amelyben önkormányzatok, civil szervezetek, vállalkozók, a meglévő vonzerőket tematikus egységbe kapcsolja, azokra idegenforgalmi attrakciót telepít. Ennek folytatása a Kistérségi Szület amely hasonló elvek mentén mindig más településen kerül megrendezésre minden évben, ezzel is elősegítve egymás településeinek, értékeinek megismerését mind az itt élők, mind az ide látogatók számára. Jelentős a településeken a kulturális, közösségi rendezvények száma., pákozdi-sukorói csata emlékére rendezett emlékünnepek ma már országos hírűek. Jelentős komolyzenei hangversenyek valósulnak meg a települések templomaiban, a szőlő kultúra rangját a velencei Orbán nap hivatott népszerűsíteni. Jelentős szerepet töltenek be az Idegenforgalmi Egyesületek a térség életében, de hiányzik egy olyan szervezet amely a tó egészére kiterjedően végezné tevékenységét. a Vörösmarty Alapítvány az irodalmi érték mentésben vállalt szerepet.

Az eddig kialakult tervezési pontok mentén a kistérségben a legfontosabb feladat a helyi szereplők együttműködési lehetőségének elősegítése, megteremtése. A térség egészére kiterjedő tevékenységet folytató civil szervezet hiányát a most formálódó Vidékfejlesztési Egyesület betöltheti, amely működési területét, céljait, társadalmi szerepét is figyelembe véve, a horizontális elveket is alkalmazva megvalósíthatja a térségi összefogást. A minőségi turizmus mint fő fejlesztési terület megvalósítása lehetetlen a felkészült civil szervezetek nélkül, amely alapvetően a vidéki életminőség fejlődését szolgálja és az itt élőknek, munkahely lehetőségeket teremt.

2.3. A LEADER megvalósítása során elért eredmények áttekintése

Forrásallokáció és célkitűzések a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában

A Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program III. és IV. tengelyes nem horizontális intézkedéseinek a helyi szintű megvalósítására a III. tengely 4 jogcímeire a 147/2007 (XII.4.) FVM rendelet alapján **881 076 Euro** a IV. tengely (LEADER) jogcímeire **725 404 Euro** fejlesztési forrás használható fel, a két tengelyre összesen tehát **1 606 480 Euro** áll rendelkezésre a program 2007-2013-mas megvalósítási időszakában. A 147/2007 (XII.4) FVM rendelet 8.§-nak értelmében a fejlesztési forrás min. 45%-át tengelyenként gazdaságfejlesztési intézkedések megvalósítására kell fordítani, ez a III. tengely tekintetében a Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése, valamint a Turisztikai tevékenységek ösztönzése, IV. tengely esetében a LEADER Terv gazdaságfejlesztési intézkedései.

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia **fő célja** eredetileg, hogy a megfogalmazott célkitűzésekhez tartozó, a térség adottságaihoz illeszkedő intézkedések megvalósításával, a Velencei-tó környéke a természetes egészség, a testi lelki harmónia eléréséhez modell értékű rekreációs turizmushoz kapcsolódó szolgáltatásokat tudjon nyújtani az ide látogatóknak, gazdasági

stabilitást és helybeni munkalehetőséget biztosítva az itt élők számára. Ennek megfelelően a Velencei-tó térségfejlesztő Egyesület Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájában az első tervezési folyamatban meghatározott 7 fejlesztési célkitűzést, valamint ehhez kapcsolódóan 20 intézkedés fogalmazódott meg.

A fejlesztési célkitűzések az alábbiak:

1.Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével - 3 db intézkedés

2.Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával - 2 db intézkedés

3.Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikro-vállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért - 2 db intézkedés

4.Térségi marketing kialakítása: a helyi közösség és a turizmus szolgáltatások elérése érdekében - 4db intézkedés

5.Fenntarthatóság a táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával - 3 db intézkedés

6.Helyi mezőgazdasági termékek, gyümölcs, zöldség, szőlő ágazat fejlesztése - 1 db intézkedés

7.Humán erőforrás fejlesztés: a versenyképes gazdaság, tudás és műveltség növelésével, térség specifikus fejlesztési programok indításával - 2 db intézkedés

ÚMVP III. tengely 1. körös pályázati időszak eredményei (benyújtási időszak: 2008. december – 2009. január)

Az ÚMVP III. tengely I. körös pályázati időszakában az akciócsoporthoz 18 támogatási kérelem került benyújtásra, ebből Falumegújítás- és fejlesztés jogcímre 6 db, Vidéki örökség megőrzése jogcímre 5 db, Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcímre 4 db, Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímre 3 db. A kérelemkezelés után 18 db kérelmet rangsoroltunk, majd – főként ponthatár alá kerülés miatt – 12 db kérelem került támogatásra. Egy pályázónk fellebbezését követően végül 13 kérelem részesült támogatásban. (A nyertes pályázatok táblázata az 1. számú mellékletben található) A támogatás összértéke: 122 617 550 Ft. Az I. kör eredményei alapján a 2007-2013-as időszak III. tengelyes fejlesztési forrás 50%-a

került felhasználásra.

ÚMVP IV. tengely 1. körös pályázati időszak eredményei (benyújtási időszak: 2009. október-november)

Az ÚMVP IV. tengely I. körös pályázati időszakában 4 jogcímben 8 célterület fogalmazódott meg, melyek a következők:

- LEADER vállalkozás alapú fejlesztés jogcím – Vállalkozásélénkítés
- LEADER vállalkozás alapú fejlesztés jogcím – A minőségi rekreációs turizmus és szolgáltatás fejlesztése
- LEADER vállalkozás alapú fejlesztés – Helyi termékek piacra jutásának elősegítése
- LEADER térségen belüli együttműködés – Egységes, minőségi programkínálat létrehozása
- LEADER rendezvény – Helyi rendezvények megvalósítása
- LEADER közösségi célú fejlesztés – Rekreáció az életminőség fejlesztése érdekében
- LEADER közösségi célú fejlesztés – Innovatív közösségi fejlesztések
- LEADER közösségi célú fejlesztés – a vidéki életminőség javítása, fejlesztése a civil szervezeteken keresztül

A IV. tengely I. körös pályázati időszakában 49 db pályázatot nyújtottak be, ebből egy pályázó általi visszavonást követően 48 pályázatra született támogatási határozat. Egy pályázatot a pályázó visszavont. (A nyertes pályázatokat összefoglaló táblázat a 2. számú mellékletében található) A támogatás összértéke 161 322 180 Ft, így a meg nem hirdetett és a lekötésre nem került forrás mértéke a következő fordulókra 40 303 862 Ft. Az I. körben kiosztott forrás a 2007-2013-as időszak fejlesztési forrásának a 80%-a.

ÚMVP III. tengely 2. körös pályázati időszak időközi eredményei (benyújtási időszak: 2009. november-december)

Az ÚMVP III. tengely II. körös pályázati időszakában az akciócsoporthoz összesen 18 db támogatási kérelem került benyújtásra, ebből: Falumegújítás- és fejlesztés jogcímre 2db, Vidéki örökség megőrzése jogcímre 3 db, Mikrovállalkozások létrehozása és fejlesztése jogcímre 7 db, Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcímre 6 db. Támogatási rangsorba a beérkezett 18 db kérelem közül a kérelemkezelés után 15 db kérelem került. Két kérelem elutasításra, egy kérelem visszavonásra került. (A nyertes pályázatokat összefoglaló táblázatot a 3. sz. melléklet tartalmazza) A II. körös pályázati eredmények kihirdetése folyamatosan történik a kötelezettség vállalások függvényében, a kötelezettségvállalás összege 97 740 888 Ft, mely a III. tengely 2. körben kiosztott forrásainak 48%-a.

Az ÚMVP III. és IV. tengely eddigi eredményei a HVS-ben szereplő célkitűzések vonatkozásában

A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiában a 7 fejlesztési célkitűzés, prioritás vonatkozásában az alábbi eredmények valósultak meg:

1.Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészségturizmus elterjesztése

A rekreációs és egészségturizmus fejlesztése, valamint a rekreációs és szabadidős szolgáltatásra épülő turizmus intézkedésein belül a tájra jellemző présházak és borospincék bemutatathatóvá válnak építési beruházással, továbbá a turizmus szolgáltatásai bővülnek a vadászat illetve az aktív és a vízi turizmus színvonalas szolgáltatásaival, mint vadászmelegedő építés, strand korszerűsítés. A turisztikai szolgáltatásként funkcionáló szálláshelyek minősége kulcsfontosságú. Az Turisztikai tevékenységek ösztönzése jogcím első körben két falusi vendégház bővült turizmus szolgáltatásainak bővítése érdekében két működő vendégház bővítésére nyílt lehetőség, mellyel egyszerre több vendég elszállásolása valósulhatott meg. A második kör nyerteseinek beruházásával három vendégház bővül majd ki, kettő Sukorón, egy Pázmádon. A borturisztikai szolgáltatások bővítésére Pázmádon bio-borokat bemutató Múzeum és pince létesül, illetve Pákozdon már működő borászat nyújt bőségesebb programkínálatot családosok számára is.

2.Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés célkitűzés

Kulturális és szabadidős szolgáltatások fejlesztése intézkedésében a kistérség aktív civil szervezeteinek beruházásaival tette lehetővé, főleg számítástechnikai és hangtechnikai eszközök beszerzését általános iskolák és programszervezők rendezvénysorozat hatékonyabb működése érdekében. A tavi sportolást lendíti fel az erős közösségformáló sárkányhajózáshoz kötődő eszközbeszerzés. Hagyományőrző néptánc csoportok fellépő ruhákkal gazdagodhattak. Felnőtt játszótér létesült az agárdi Parkerdőben. A gárdonyi református közösség rendezvények lebonyolítására bútorokkal rendezhette be közösségi épületét. A települések szabad terei vonzó és kellemes keretet biztosítanak az ott élők mindennapjainak, illetve a látogatóknak, a közterületek parkosítása, játszóterek építése az élhető települések nélkülözhetetlen elmei. 4 közpark, három pihenőhely, egy civilház 4 játszótér épülhetett fel. Ezen fejlesztések látványos változást hoztak a települések arculatába, mely elengedhetetlen a turisztikai vonzerő növelésénél. További kettő közpark fog még megépülni. A civil szervezetek ezen pályázataival az eszközbeszerzések útján elősegítik a helyi identitás erősödését, a hagyományok ápolását, illetve a rekreációs tevékenységeket is elérhetővé teszik.

3.Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikro-vállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért

A vállalkozásélénkítés célterülete lehetővé teszi működő vállalkozások eszközbeszerzését, ingatlanfejlesztési beruházásait, ami a helyben foglalkoztatás mértékét növeli. A stratégiai fontosságú strandok közül kettő megújul illetve új szolgáltatásokkal bővül, felépült egy újabb lovarda is. A régióban az új mikroállalkozások létrehozásával, illetve a működő mikroállalkozások beruházásainak, műszaki technológiai fejlesztésének eredményeképpen a gazdaságon kívül végzett tevékenységgel fenntarthatóvá váltak a vállalkozások. A meglévő vállalkozások a gépbeszerzéseknek köszönhetően korszerűbb feltételek között tudják ellátni feladatukat. A kistérségben új vállalkozásként jön létre egy autó szerviz (II. tengely mikroállalkozások létrehozása és fejlesztése 1. kör). A mikroállalkozások fejlesztése a gazdaságfejlesztés és munkahelyteremtés révén egy kiemelt célterület, hiszen ez hoz tényleges gazdasági hasznot.

A 2. körben már a mikroállalkozásokra jóval nagyobb igény mutatkozott. A kistérségben létrehozott új, illetve már működő mikroállalkozások műszaki technológiai fejlesztése a vállalkozások fenntarthatóságát segíti elő. 6 működő mikroállalkozás nyert támogatást korszerű eszközök vásárlására, amivel az ácsmunkák gyorsabban elvégezhetőek, a cukrászműhely hatékonyabban működik, két új ács telephely épül a vízvezeték szerelés kistérségi léptékben korszerű és elérhetővé válik, targonca vásárlással, külső nyílászárók készítésével foglalkozó cég profilozó gép beszerzésével a termelés folyamata hatékonyabbá válik. A vállalkozások fejlesztéséhez kötődő eszközfejlesztési és építési beruházásokra nagy az igény továbbra is.

4. Térségi marketing kialakítása: a helyi közösségek és a turizmus szolgáltatások elérése érdekében

Velencei-tó rekreációs térség és értékeinek imázs növelése intézkedés keretében a LEADER Térségen belüli együttműködés jogcímének Egységes, minőségi programkínálat célterülete tette lehetővé azokat a kistérségi léptékű és érdekeltségű rendezvényeket, melyek a szomszédolás gyakorlására és az országos szintű ismertség növelésének elérését célozták. 7 rendezvény kínált minden igényt kielégítő, főleg zenei programokat minden korosztály számára. A tapasztalat azonban az volt, hogy a túl későn mozgósított marketing tevékenység nem hozta meg azt a látogató többletet, ami az eredeti célkitűzés volt. A jövőben sokkal nagyobb gondot kell fordítani a reklámozásra és a hírverésre. A kilenc településnek jobban kell érvényesítenni a szomszédolás elvét.

További megoldásokat kínált a LEADER Rendezvények jogcím Helyi rendezvények megvalósítása célterület, ahol 7 rendezvény költségeihez járult hozzá a pályázati támogatás. Velence, Sukoró, Gárdony, Pázmánd, Vereb rendezvényei színesíthették a Velencei-tó környékének nyári programkínálatát 2010-ben. A modell értékű turizmus szolgáltatásainak országos ismertségének elősegítése intézkedés keretében a LEADER Térségen belüli együttműködés jogcím Egységes, minőségi programkínálat létrehozása célterület nyújtott lehetőséget a 'Velencei-tó a Természetes Egészség' kiadvány 2010-es megjelentetésére, mely

köszönhetően a Velencei-tó Térségfejlesztő Egyesület országos rendezvényeken való részvételének (Utazás kiállítás 2010, Teret a Vidéknek 2010, Sziget 2010) országosan megjelenhetett. Azzal, hogy a kiadvány minél szélesebb körben elterjed, a Velencei-tó újra kiemelt üdülőkörzetként vonulhat be a köztudatba, mely a turizmus fellendítését indukálja.

5. Fenntarthatóság a táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása fenntarthatóság biztosításával

Épített örökségek védelme, fejlesztése, elérhetővé tétele intézkedés keretében a III. tengely Vidéki Örökség megőrzése jogcím nyújtott vissza nem térítendő támogatást önkormányzatoknak, egyházaknak, civil szervezeteknek. A pákozdi Római Katolikus templom kertjének rehabilitációjára kerülhetett sor, továbbá rengeteg társadalmi munkával kiegészülve megújulhattak a pázmándi kálvária stációi is. Kápolnásnyék Református Templomának rehabilitációjára is sor kerül. Pázmánd Római Katolikus templomának külső felújítására nyílik mód, illetve a pákozdi Doni Emlékkápolna is megújulhat. A kistérség számos védett építészeti értékkel büszkélkedhet, melyek állapotmegóvására további pályázati igények jelentkeztek.

6. Helyi mezőgazdasági termékek, gyümölcs, zöldség, szőlő ágazat fejlesztése

A helyi mezőgazdasági termékek fejlesztése, piacra juttatása intézkedésre a **LEADER vállalkozás alapú fejlesztés jogcím Helyi termékek piacra jutásának elősegítése célterület** biztosított lehetőséget egy helyi piac megépítésére Gárdonyba. **Az első kör 1 pályázatának összege 7 706 941 Ft.**

A helyi termékek értékesítésére több településen is van igény.

7. Humán erőforrás fejlesztés: a versenyképes gazdaság, tudás és műveltség növelésével, térség specifikus fejlesztési programok

Fenntartható együttműködési formák támogatása intézkedésre a **LEADER Képzés jogcím áll rendelkezésre, azonban ez a jogcím** nem kerülhet meghirdetésre első körben.

2.4 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia felülvizsgálatának indokoltsága

A Velencei-tó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiája 2008-ban jó alapokat biztosított, rendszerezte és struktúrába foglalta a térség legfontosabb problémáit, lehetőségeit. A stratégia megfogalmazásában jó irányvonal volt, hogy az UMVP fejlesztések szinergiában legyenek egyéb pályázati forrásokkal, és, hogy kapcsolódjanak a nagyobb új beruházásokhoz. Eredményes időszak volt az elmúlt két év összesen 76 projekt nyert a beadott 88-ból. A mikro-vállalkozások és a turisztikai pályázatok egyre nagyobb érdeklődésre tartanak számot. Egyre több pályázó kap kedvet. A LEADER pályázatoknál is tudtuk tartani a gazdaságfejlesztési arányt, új feladatok kerültek előtérbe a megújuló energiai források, a helyi

termékek, a hálózatosodás, az öko szemlélet csirái felmerültek de az előző stratégia ezeket a területeket nem kellőképpen preferálta, elsősorban a vállalkozások felzárkóztatása miatt. A stratégiai felülvizsgálat során így új irányok kerültek megjelelésre. Emellett a hazai és globális gazdasági és társadalmi környezetben bekövetkezett változások is indokolják a stratégia felülvizsgálatát.

A Stratégiában korábban meghatározott célkitűzések legtöbb része még ma is megegyezik a helyi vállalkozások, civil szervezetek, önkormányzatok fejlesztési céljaival, de új irányokat kell megjelölnünk amelyek elősegítik az innovatív megközelítéseket, fontos, hogy a különböző intézkedések újszerűek legyenek. A partnerségi megközelítést, amely meghatározza a Velencei-tó LEADER térség fejlesztéséhez szükséges együttes stratégiát és helyi cselekvési tervet. Hálózatépítés és térségek közötti együttműködés célja lehet a szűk területünkről való kilépés, amely erősítheti a térségi szereplők érvényesülését.

Az aktualizálás, a helyzetfeltárás és projektötletgyűjtés is alátámasztotta, a korábbi közjóléti, faluszépítő jellegű beruházások helyett a jövőben a munkahelyteremtés, a jövedelemszerző lehetőségek széles skálájának bővítése és az olyan hiányterületek, problémák kezelése kell, hogy a Stratégia homlokterében álljon, mint a megújuló energiák használatának elterjesztése, például a fiatalok, önkéntesek, civil szervezetek megerősítése, környezeti, egészséges életmód szemléletformálás elősegítése.

2.5 SWOT elemzés

Erősségek

- Kiemelkedő természeti erőforrások vannak a kistérségben, mint a Velencei-tó, a Velencei-hegység, gyógyvízzé minősített termásvíz
- Változatos természeti értékek(Madárvárta, Dinnyési-fertő, Pákozdi-Sukorói Arborétum, Meleghegy, Szintezési Ősjegy)
- A kistérség „idegenforgalmi folyosóban”, az ország egyik térszerkezeti fővonala mentén fekszik, a Budapest-Balaton autópálya és vasútvonal mentén
- Jól kiépített települési infrastruktúra elsősorban a tó körül, amely a turisztikai fejlesztéseket is szolgálja
- Borvidék és bortermőhely a kistérség
- Kedvező mikroklíma szőlő- és gyümölcssteleptésre

Gyengeségek

- Magas az agrárgazdaságban foglalkoztatottak aránya
- Velencei-tó marketingje nem megfelelő
- Nem alakult ki a térségfejlesztési menedzsment
- A szennyvízcsatornázás nincs megoldva Pákozdon és Zichyújfaluban. A felszíni vízelvezetés részben megoldatlan a belterületeken és külterületeken
- A Mezőföld középtájhoz tartozó települések erdőszűrsége alacsony
- Alacsony a bejegyzett és működő civil szervezetek száma, a meglévők működési feltétele hiányos

Erősségek

- Az országos és a megyei átlagnál kedvezőbb agráralkalmasságú területek aránya
- Fellendülő szőlő-, gyümölcs-és vetőmagtermesztés
- A kistérség településeinek jelentős része települési környezetvédelmi programmal rendelkezik
- A Velencei-tó - Vértes kiemelt térség, valamint Gárdony, Velence és Kápolnásnyék turisztikai fejlesztési koncepcióval rendelkezik
- Tapasztalt, szakképzett munkaerő megléte a mezőgazdaságban, idegenforgalomban
- Kedvező a megyén belül a térség népességnövekedése és a lakásellátás színvonala
- A vállalkozói aktivitás a megyén belül magas
- Jó kommunikáció a kistérség települései között
- A kistérségben az elmúlt években jelentős beruházások voltak a mezőgazdaságban, infrastruktúra területén (csatornázás)
- A kistérségben a jövedelmi viszonyok a megyei átlag felettiek
- Tradicionális üdülőkörzet kialakult vendégkörrel, a lakosság erős turizmus iránti motiváltságával

Gyengeségek

- A kistérség mezőföldi része aszályra hajlamos.
- Az élelmiszeripari feldolgozó kapacitás hiánya – az idegenforgalom adta felvevőpiac lehetőségeinek kihasználása
- A térségből magas az ingázok száma
- Tőkehiányos mezőgazdasági-idegenforgalmi vállalkozások.
- Térségen belüli tömegközlekedés helyzete, illetve utak állapota nem megfelelő
- Sok az illegális szemét lerakóhely
- Kedvezőtlen szállásférőhely struktúra, többségében lelakott, a mai igényeknek csak részben megfelelő szállodák, kempingek
- Országos viszonylatban is alacsony a turizmus jövedelemtermelő ereje a Velencei-tó körül
- Hiányos a turisztikai alap infrastruktúra, kevés az útbaigazító tábla, az utak mentén az üdülőközpontokra utaló figyelemfelkeltő tábla, hiányzik a tó körüli összefüggő kerékpárút
- Szűkös az alternatív program lehetőség, kevés a korszerű kivilágított teniszpálya, és egyéb sportpálya, leromlott állagúak és kevés szolgáltatást nyújtanak a csónakkikötők
- Igen erős szezonáltság, amely megnehezíti a szolgáltató egységek rentábilis üzemeltetését, megnyújtja az új beruházások megtérülési idejét

Erősségek

- Aktívan működő Kistérségi Iroda, ellátva közfeladatokat és területfejlesztési feladatokat.

Gyengeségek

- Nagyon magas a beépítettség (mesterséges felszín) aránya a kistérségben

Erősségek

- Természeti táji adottságok, több mint 30 műemlék
- Növekvő népesség
- Népeségmegtartó erő
- A társas vállalkozások viszonylag nagy száma
- Dinamikus és fejlődő településeken él a lakosság többsége
- Viszonylag magas jóléti színvonal a jellemző (vásárlóerő, ingóságokkal való rendelkezés)
- A szolgáltatások dinamikus fejlődése 2000 óta
- A Tó vizének állapota
- A természeti és kulturális értékek védelme
- A Bor és gasztronómia kultúra feléléde
- Egyedi idegenforgalmi fejlesztések beindítása
- Egész évben működő gyógy-és wellnes fürdők működése

Gyengeségek

- A kereskedelmi és a magánszállás-férőhelyek száma alacsony
- Alacsony a szálláshelyek külföldiekkel való lefedettsége
- Az átlagosan eltöltött napok száma alacsonyabb, mint az átlag és csökkenő mértékű
- A vendégéjszakák száma kirívóan alacsony
- A kommunikáció hiányosságai (települések ismertsége, arculata, rendezvényei)
- Hiányos marketing (nincs egységes marketingstratégia, nincs térségi marketing koncepció)
- Öregedő lakosság
- Az ipari ágazatok visszaszorulása
- Kereskedelmi üzletekkel való lefedettség alacsony
- Bolti struktúra felemás (kevés ruházat, műszaki, sok élelmiszer)
- Vendéglátóhelyek száma és lefedettsége alacsony
- A külföldi és a belföldi vendégek alacsony száma
- A szolgáltatások változó színvonala

Veszélyek

- A 7-es főközlekedési út elkerülő nyomvonalának kiépítetlensége
- Az önkormányzatok fejlesztési forrásai korlátozottak; falumegújítás, tiszta, kultúrált környezet megóvásának, megvalósításának igénye
- Forráshiány akadályozza a környezetkímélő mezőgazdasági termelési módszerek gyors bevezetését. Mielőbb szükséges a Velencei-tó vízgyűjtő területén a mezőgazdasági termelés szabályozása az agrártermelők kompenzálásával
- Hiányos a különböző térségi együttműködések közötti összhang
- A képzés-továbbképzés nem követi a gyorsan változó világ követelményeihez.(információs társadalom, globalizáció)
- Budapest és Székesfehérvár elszívó hatása jelentős
- A központi forrásokat továbbra is a kistérségen kívüli egészségügyi ellátó központok kapják, ezért a járóbeteg ellátás helyzete a térségben nem javul

Lehetőségek

- Ökológiai szempontból integrált fejlesztések EU-s támogatása. Ki kell használni az EU adta lehetőségeket (alkalmazkodni kell, ez kifizetődő)
  - vizes élőhely programokban való részvétel.
  - ökológiai folyosók létrehozása.

Jelentős területet ölel fel a sérülékeny természeti és táji környezet.

- EU-s források támogatják a környezetgazdálkodást; ki kell használni elsősorban a Velencei-tó környéki településeken.
- Az országos piaci lehetőségek jobb kihasználása a vetőmagtermesztés és az öntözés területén.
- A teljes termékpályás szövetkezesekben rejlő lehetőségek kihasználása.
- A biotermékek iránti fokozott igények kihasználása, biogazdálkodás és a falusi vendéglátás területén.
- Az országos és EU-s források felhasználása a gazdaság diverzifikálására.
- A külső piac támasztotta igények kiszolgálása . A kedvező mikroklíma adta egyedi lehetőségek kihasználásával : zöldség, gyümölcs, szőlő, minőségi gabonatermesztésben, energia növények előállítás

Veszélyek

- Az elkövetkezendő években a lakosság jövedelmének növekedése a belföldi turizmus élénkülését eredményezi. A turistákért folyó kiélezett versenyben csak azok a területek lesznek versenyképesek, amelyek a belföldi középosztályt tudják megnyerni, mert csak az képes a szezon megnyújtására

A turizmus fejlesztéséhez várható vendégforgalom bővülése hozzájárul a környezeti terhelés növekedéséhez, az ökológiai rendszerek megbombolásához

A terület beépítettsége növekszik.

Lehetőségek

- A folyamatosan kiszélesedő regionális turisztikai együttműködésekben (Fejér-Veszprém-Komárom megye) való fokozott részvétel a kölcsönös előnyök alapján. A kulturális örökségek és a rekreáció együttes kínálata komplex turisztikai terméket alkothat.

- Az EU támogatásainak felhasználása az idegenforgalmi, környezetvédelmi és infrastrukturális fejlesztésekhez. Felszíni vízelvezetés, szennyvíztisztítás, kerékpárút, stb.)

- A külső kapcsolatokban rejlő lehetőségek kihasználása (testvértelepülések, térségi együttműködések) a forrásszerzés érdekében.

- Kedvező földrajzi elhelyezkedés összekötő valamint logisztikai szerepe.

- A természeti és kulturális értékei révén megfelel a turizmus új irányvonalai (Pl.: aktív-, öko-, borturizmus) által támasztott követelményeknek, ami elősegíti a turizmus fejlődését.

- „Rosszidó programok” és helyszínek komplex tartalmi fejlesztése.

- Szezon hosszabbító programok

- Vendégek komfortérzését növelő beruházások.

- Turisztikai információs irodák, információs táblák, kiadványok, információs és irányító felületek rendszerének kialakítása arculati egységesítése.

- Nyelvtanulás és számítástechnikai támogatása, helyi megszervezése

Veszélyek

Lehetőségek

- Köz- és civilszféra együttműködése az életminőség javítása és a gazdaság aktivitásának erősítése érdekében

Veszélyek

Lehetőségek

- Pályázati lehetőségek a települések és a turizmus fejlesztésére
- Az egészségturizmus iránti igény nő
- A vízparti kikapcsolódás a legkedveltebb kikapcsolódási forma
- A gazdasági válság nyomán nőhet a belföldi turizmus
- A Velencei kistérség településeinek a területi közelsége egymáshoz, időbeni átjárhatósága komplementer termékkínálatot teremt
- A települések kooperációjában rejlő szinergia többletvonzerőt generál
- A sokprofilú szolgáltatáskínálat szélesíti a célcsoportot
- A helyi lakosság és a vendégek közötti közvetlenebb kapcsolat sajátos, családi légkört teremt
- A térség különböző településeinek együttműködése erősíti lakosságuk más településekkel való közösségi érzetét
- A magán szállások fejlesztésével nőhet az átlagos tartózkodási idő
- Új turisztikai kínálat kialakítása
- Turisztikai desztinációs menedzsment létrehozás

3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia

3.1 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia jövőképe

„VELENCEI-TÓ A TERMÉSZETES EGÉSZSÉG”

Jövőkép: A VELENCEI-TÓ A TESTI – LELKI HARMÓNIA MEGTEREMTÉSE, A REKREÁCIÓ ÉS EGÉSZSÉGTURIZMUS TURISZTIKAI MODELLJE

A Velencei-tó Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának célja, hogy a Velencei-tó visszanyerje korábbi népszerűségét azzal, hogy a test-lelki harmónia megteremtésével a rekreáció és egészségturizmus turisztikai modelljét töltsse be. A kivételes táji természeti adottságokat felhasználva a Velencei-tó kilenc települése elindul azon a dinamikus pályán amely 2013- re biztosítja a helyben a versenyképességet, megfelelő gazdasági szerkezettel rendelkezik majd, amely kihat a helyben foglalkoztatásra, és a jövedelmekre. A minőségi élet feltételei adottak, A gazdasági fejlesztési célkitűzések megvalósítása megalapozza a turisztikai fejlesztéseket, a szolgáltatói háttér biztosításával, így a községekben élők új irányokat találhatnak.

Az irányított turizmus a táj, a természet, és az épített örökség védelmét is szolgálja, a megújuló energiák használatának szemléletformálása, az ökológiai rendszerek védelme, és a helyi értékek, hagyományok megmentése, megőrzése feladatul szolgál a helyi civil szervezeteknek, önkormányzatoknak, vállalkozásoknak.

A gazdasági szereplők hálózatba tömörülésével növelhető a szolgáltatások színvonala, és az idegenforgalomból, turizmusból származó bevételek helyben maradnának.

Rekreációs és egészségturisztikai innovatív szolgáltató programcsomagok új lehetőségeket teremtenek, nemcsak a helyben élőknek, hanem az idelátogatóknak.

A turizmusnak, mint a térség meghatározó kitörési lehetőségének jelentős multiplikáló hatása van. A minőségi és innovatív turisztikai szolgáltatások fejlesztése hozzájárul a térség gazdasági szerkezetének átalakításához, fejlesztéséhez. A turizmusból származó jövedelem erősíti a helyi gazdaságot, ezáltal hozzájárul az életminőség javításához.

A lakosság környezet és egészségtudatosságának növelése magával vonja a természeti környezet és így a vidéki táj rekreációs célú felértékelődését. Az irányított modell egészségturizmussal nem csak az itt élők életminősége javul, hanem a szolgáltatásokat igénybe vevő ide látogatóké is.

legnagyobb problémájának

miszerint a Tó idegenforgalma az elmúlt 15 évben egyharmadára csökkent a kilencvenes évek forgalmához képest és a stratégia erre keresi a megoldásokat. A Velencei-tó kormányhatározat értelmében kiemelt üdülőterület, de ennek előnyeit nem élvezzi, hiszen a pályázati támogatások bírálatában ez nem pontozható, vagy a támogatási intenzitásokban ez nem érvényesül. Érdekes anomáliát vet fel, hogy a Velencei-tó ismert is meg nem is, az utóbbi években a „retro”-tó kifejezéssel jellemzik, ahol bizonyos szempontból megállt az idő. Tény azonban, hogy a szálláshelyek minősége nem megfelelő, hiányoznak a magasabb kategóriájú szolgáltatásokat is nyújtó szállodák, és a falusi turizmus, ifjúsági turizmus kínálata is szegényes. A szezonhosszabbítás hiánya, a megfelelő szabadidős tevékenységek, a szolgáltatások elégtelensége, az aktív és öko turizmus kialakulatlansága, a táji, természeti egyedi értékek nem megfelelő ismertsége mind hozzájárul a jelenlegi állapothoz

Lehetőség:

A stratégiában elsősorban azok a fejlesztési elképzelések kaptak lehetőséget, amelyek a legrövidebb időszak alatt biztosíthatják a települések identitásának növelését, idegenforgalmi bekapcsolódását a turizmusba, a szolgáltatások, hatással vannak a helyi vállalkozások megerősítésére, a helyi táj, vonzerő egyediségét, kihasználva erősítik az együttműködéseket. Szervesen kapcsolódnak a most induló nagyobb beruházásokhoz (Termálpárt, Nautilus Hotel, kerékpár út, Agárdi gyógyfürdő,) a szezonhosszabbítás lehetőségét elősegítik, a Tó arculatát meghatározzák, és a térség ismertségét növelik.

A fejlesztés alapvető célja e vonzó értékek megőrzése, és a környezet-, valamint a természetvédelmi érdekekkel összehangolt turisztikai célú rehabilitálása és a vonzási értékek erősítése, fejlesztése. A Velencei-tó kiemelt üdülőkörzetben olyan természeti, táji, kulturális értékek és egyben turisztikai vonzerők koncentrálnak, amelyek megóvásának, ill. fennmaradásának biztosítása országos és nemzetközi érdek. A „fenntartható fejlődés” elve szerint el kell érni, hogy a Velencei-tó térség egyrészt, mint biológiai sokféleséget reprezentáló természeti, táji környezet, másrészt, mint turizmust befogadó és magas szinten kiszolgáló kiemelt régió mindkét követelménynek maradéktalanul megfeleljék

3.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia kapcsolódása a térség szükségleteihez

3.3 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia fő célkitűzései

1. Célkitűzés:

Gazdaságfejlesztés: vállalkozások megerősítése, hálózat fejlesztés, a mikro-vállalkozások fennmaradásáért és megújulásáért

A meglévő vállalkozások megerősödésével növekedhet a helyben foglalkoztatás (nők munkaerőpiacra történő visszatérésének növekedési esélye, az újonnan induló vállalkozások

növelik a különböző szektorok kibővülését, elérhetővé teszik a helyben élők és az idegenforgalommal megnövekedett igényeinek kielégítését.

A régióban az új mikrovállalkozások létrehozásával, illetve a működő mikrovállalkozások beruházásainak, műszaki technológiai fejlesztésének eredményeképpen a gazdaságon kívül végzett tevékenységgel fenntarthatóvá válnak a vállalkozások.

2. Célkitűzés:

Fenntarthatóság A táji és épített, természeti és kulturális örökség és helyi identitás védelme, megőrzése, megújítása, fenntarthatóság biztosításával

A „fenntartható fejlődés” elve szerint a térség terület-felhasználásában az ökonómiai és ökológiai egyensúlyt biztosítani kell. Maga a Velencei-tó, a természetvédelmi területei, a geológiai képződményei mind arra köteleznek bennünket, hogy védjük, ápoljuk és emellett a fenntartható bemutatást is biztosítsuk. A természeti, történelmi tájkép, látnivalók bemutatathatóvá tételével új tanösvények (történelmi, kulturális) alakíthatók, a különleges egyedi attrakciók pihenőhelyek létesítésével, információs táblarendszerek, kiadványok meglétével növelik a turisztikai és rekreációs kínálatot, elősegítik a tájékozódást, környezettudatosságot generálnak. A vonzó értékek megőrzése, és a környezet-, valamint a természetvédelmi érdekekkel összehangolt turisztikai célú rehabilitálása és a vonzási értékek erősítése, fejlesztése hozzájárul a fenntarthatósághoz.

A térség örökségvédelmi értékei megújulnak, bekapcsolódásuk, bemutatathóságuk jelentősen hozzájárul a turisztikai kínálat bővítéséhez, a gazdaságfejlesztésben meghatározott szezonhosszabbítás céljait elősegítik, megvalósul a megörökítés és átmentés a következő nemzedékek számára, templomok, táji örökséget képviselő épületek, történelmi, kulturális jelentőségű épületek felújításával, érték mentésével fenntarthatóságuk biztosítva lehet. A „fenntartható fejlődés” elve szerint a térség terület-felhasználásában az ökonómiai és ökológiai egyensúlyt biztosítani kell,

Helyi mezőgazdasági termékek, gyümölcs, zöldség, szőlő ágazat fejlesztése

Nő a helyi termékek kínálata, az értékesítés elősegíti a helyben élők foglalkoztatását, a bio termelés elterjedése is megindulhat szélesebb körben, amivel a táj terhelhetősége csökkenthető.

A térség megújuló energiáinak felhasználási lehetőségei kiaknázatlanok, a természetes környezetében fellelhető fahulladékok, illetve az ipari felhasználás során keletkezett fahulladékok megújuló hasznosítása, valamint a szél- és napenergia hasznosítását elősegítő technológiák, innovációk térségen belüli aktivizálása elősegíti a természeti környezet fenntarthatóságát. A célkitűzéshez sorolt intézkedések a turistaút hálózatok kialakítását, a turisztikai attrakciók kialakítását, a megújuló energiaforrások felhasználásának ösztönzését és innovatív fejlesztését célozzák meg.

Fejlesztési intézkedés

- Természeti és kulturális örökségek megőrzése, környezettudatosság
- Épített örökségek védelme, fejlesztése, elérhetővé tétele
- Megújuló energiaforrásokra épülő fejlesztések

3. Célkitűzés

Életminőség fejlesztés: Igényes élettér kialakítása alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés elérhetőségével és javításával

4. Célkitűzés:

Modell értékű turizmus fejlesztés, innovatív turisztikai szolgáltatásokkal: a rekreációs és egészség turizmus megteremtésével

Humán erőforrás fejlesztés: a versenyképes gazdaság, tudás és műveltség növelésével, térségspecifikus fejlesztési programok indításával

A helyi civil összefogások biztosítják a térség társadalmi kohézióját. Ehhez szükséges a civil szervezetek infrastruktúrájának, eszközállományának megteremtése, annak érdekében, hogy megfogalmazott céljaikkal hatást tudjanak kiváltani a térség társadalmi mobilitására. A célkitűzéshez sorolt intézkedések a nonprofit szervezetek eszközbeszerzését, a térségi hagyományokat bemutató terek kialakítását, a térség turisztikai hasznosítását, a térség közbiztonságát elősegítő a települési, térségi bűn-és baleset-megelőzési fejlesztéseket, összefoglalva közösségi célú fejlesztéseit, valamint rendezvények megtartását célozzák meg.

4. A Helyi Vidékfejlesztési Stratégiával kapcsolatos intézkedések

4.1 Nyilvánossági intézkedések, projektötlet-gyűjtés

4.2 A Helyi Vidékfejlesztési Stratégia végrehajtása

5 Mellékletek

5.1 A HVS felülvizsgálat során végzett tevékenységek

5.2 Pénzügyi táblázatok, forrásallokáció

5.3 A nyilvánossági intézkedésekre vonatkozó igazoló dokumentumok

5.4 Térképek (a térség természeti, egyéb adottságait bemutató térképek)

5.5 Táblázatok (statisztikai adatok összefoglaló táblázatai)

5.6 A térségre vonatkozó egyéb stratégiák listája

5.7 Fenntarthatósági alapelvek